

HERTOGPOST november 2014

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

26^e jaargang nummer 10

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst op donderdag 27 november a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115, 5224 AC te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda bijeenkomst 27 november 2014

1. Opening, verslag 23 oktober j. l., ingekomen stukken en mededelingen
2. Begroting en vaststelling contributie 2015
3. 'De postzegels van Boudewijn Büch', lezing door Bert de Vaan (zie pag. 5)
4. Verkoop
4. Verloting
5. Rondvraag
6. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ 318 jaar Haarlemmerolie
- ❖ Het brieftelegram
- ❖ Albumblad: Frank Molenaar
- ❖ Het jaarboekje over 1994 vertelt
- ❖ Is dit Humor? (een nieuwe rubriek: uw bijdragen zijn welkom!)

Voor de BRABANTICA tentoonstelling in maart a. s. is een onderdeel in de maak met betrekking tot de dorpen die in de loop der tijd zijn geannexeerd door 's-Hertogenbosch. Dat gaat met name om Orthen, Empel, Engelen en Rosmalen. Per 1 januari 2015 komen Nuland en Vinkel daarbij. Wie beschikt over stempels op postzegels en/of poststukken uit Nuland en Vinkel en bereid is die (tijdelijk!) te laten opnemen in de tentoonstelling, verzoeken wij contact op te nemen met Huber van Werkhoven.

Email: hvanwerkhoven@planet.nl

Tel. 073-6132438.

VERSLAG VAN DE BIJeenKOMST VAN 23 OKTOBER 2014.

1. Opening: Klokslag 20.00 uur opent de voorzitter de vergadering en heet de meer dan 80 aanwezigen van harte welkom. Hij is erg verheugd over de grote opkomst en trekt de gerechtvaardigde conclusie, dat onze vereniging in goeden doen is. Daarnaast worden de speciale gasten van vanavond verwelkomd: de jubilarissen van vanavond, de heren Laurensen en Pos (met hun echtgenotes); de twee gastsprekers, en een delegatie van het bestuur van onze Oosterhoutse Zustersvereniging. Wij zijn blij met hun aanwezigheid hier vanavond. Het zal een mooie avond worden. Helaas zijn afwezig: De heren G. en W. van Uden, Voestermans, Gerritsen, Jansen, Van Dinther en Van Nunen. Ook mevrouw Kraimaat heeft zich afgemeld. Maar ook is er vanavond verdrietig nieuws: twee van onze leden zijn in de afgelopen periode overleden: De heer Henk Smit uit 's-Hertogenbosch (93 jaar) en de heer Kees van den Hoek (82 jaar) uit Lith. De vergadering neemt uit respect voor dit verlies één minuut stilte in acht.

In het kader van de mededelingen meldt de voorzitter, dat we na de laatste grote veiling al een nieuw lid hebben mogen verwelkomen en dat we binnenkort nog de aanmelding van twee, wellicht drie nieuwe leden verwachten. Dat is weer goed nieuws. Ook blijkt de voorzitter tevreden terug op ons gezellig verenigingsuitstapje van vorige week zaterdag naar de Postex in Apeldoorn. Helaas zat de bus (van 50 personen) niet helemaal vol, maar wie weet een volgende keer wel. Naar aanleiding van dit uitstapje naar Apeldoorn, vraagt een van onze leden of de daar terplekke verzonden (gratis) kaarten wel zijn aangekomen. Hij merkt op dat er een merkwaardig mysterie schijnt te bestaan rondom het verdwijnen van postzegels. Vervolgens komt vanuit de zaal de tip, dat men gebrande computerschijfjes via de post wel veilig kan versturen, mits men ze in aluminiumfolie verpakt. Doet men dat niet, dan loopt men het risico op verlies van informatie. De voorzitter doet nogmaals een beroep op de leden van de vereniging om via de website van de Rabobank www.lokalebank.nl/stemmen-maak-je-sterk-voor-elkaar-den-bosch/ te stemmen voor een extra subsidie voor het

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL64 INGB 0001 0879 84
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt € 35**

**Bibliothecaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

jubileumfeest van maart 2015. Wel is gebleken, dat de inwoners van Rosmalen met hun postcode niet geaccepteerd worden. De voorzitter adviseert een postcode uit Den Bosch te gebruiken.

En vervolgens ging hij over tot de **jubilarissen**. Van de vier jubilarissen zijn er helaas twee afwezig. De heer Asbreuk uit Rosmalen is 25 jaar lid. Hij krijgt zijn verenigingsspel overhandigd via Huber van Werkhoven. De heer Joung (uit Oss) is 40 jaar lid van onze vereniging. René Kok gaat hem de speld overhandigen in Oss. Wel aanwezig zijn de heer R. Pos uit Rosmalen (40 jaar lid) en de heer G. Laurensen (uit Oss), zelfs **50 jaar** lid van onze vereniging. De voorzitter spreekt hen toe met mooie woorden, prikt de speld op, een bloemetje voor de echtgenotes en tot slot een statiefoto door onze redacteur voor de Hertogpost. Een welverdiend applaus van onze leden voor de jubilarissen sluit dit onderdeel af.

Op het **verslag** van 25 september j. l. is geen commentaar! Aldus vastgesteld.

V.l.n.r.: de heer en mevrouw Laurensen, mevrouw en de heer Pos, en Peter Teurlings.

2. Lezing door de heren Ot Louw en Arie Zonjee: 'Expressepost in Nederland'. Vanzelfsprekend beginnen de heren met de uitleg van het begrip 'Expresse'. Een ieder denkt natuurlijk, dat dat iets te maken heeft met snelheid van vervoer. Dat is een misverstand. Het gaat hier om 'een bijzondere bestelling', bijzondere aandacht voor correcte aflevering. Daar moest dan goed voor betaald worden. Dit fenomeen deed zijn intrede in 1871 in Nederland. Voor die datum was expressepost in Nederland niet mogelijk. Andere landen om ons heen begonnen hier al veel eerder mee. Uit dat eerste jaar is slechts één expressepoststuk bekend. Er werd ook

niet gretig gebruik gemaakt van deze vorm van dienstverlening omdat de postverzorging toch al heel snel was. Gedurende WO II stort de expressepost in: het werd verboden. Men kon wel expressepost uit het buitenland ontvangen en versturen naar het buitenland. En toen werd de zaal doodstil van alle prachtige poststukken die de revue passeerden. De een nog mooier, unieker en zeldzamer (en kostbaarder?) dan de ander. De heren legden ons uit welke drie mogelijkheden er waren om de expressepost te verzenden; welke kleuren strookjes er waren en hoe de onderlinge verschillen te zien zijn. Zij kwamen tot de (definitieve?) slotconclusie dat er wel zo'n 100 verschillende strookjes hebben bestaan. We krijgen te horen welke tarieven er gehanteerd werden en wie dat moest betalen. In een aantal gevallen bleek het mogelijk om in hun boek ook een 'stukje sociale geschiedenis' van de brief te vermelden (waar vandaan, aan wie etc.). Kortom: een uitermate boeiend verhaal, terecht afgesloten met een daverend applaus.

3. De veiling van vanavond: startte niet erg hoopgevend. Nederland gaat matig naar een andere eigenaar. Hoe komt dat? Wellicht, zo opperde de veilingmeester, heeft iedereen Nederland (op de bekende nummers na) al compleet. Maar na deze aarzelende start kwam de veiling toch goed op gang. En vooral de kavels van het Duitse Rijk leverden veel biedingen op. Ook België ging vlot weg. Opvallend was dat veel verschillende kopers voor een redelijk prijsje vanavond hun slag konden slaan. Kortom: een geslaagde veiling met veel tevreden gezichten.

4. De rondvraag: levert geen vragen op, zodat we over kunnen gaan tot
5. De verloting van 8 prijsjes. Ook die komen goed terecht. Met nog een oproep aan alle leden om voor het komende jubileum in maart nog eens na te denken over het tentoonstellen van hun streek/dorp/stadsverzameling, gaat de voorzitter over tot

6. De sluiting: van vanavond. Om ongeveer 22.15 uur bedankt hij een ieder voor haar/zijn aanwezigheid op deze bijzondere avond en hoopt een volgende keer iedereen weer terug te zien. De afrekening en het ophalen van de kavels kan elk moment beginnen. Wel thuis.

René Kok, secretaris.

-0-0-0-

Octantje

Gezocht: de persoonlijke zegels Nationaal Ouderenfonds van 2013, twee velletjes met zomerse, respectievelijk winterse taferelen, getekend door Anton Pieck.

Uw reactie s.v.p. naar
hvanwerkhoven@planet.nl
of tel. 073-6132438.

BERT DE VAAN EN DE POSTZEGELS VAN BOUDEWIJN BÜCH

Mijn naam is Bert de Vaan, 54 jaar en afkomstig uit Waalwijk. Op het moment dat de postzegelvereniging in Waalwijk in ruste was, ben ik overgestapt naar Hertogpost. Al vanaf mijn vijftiende verzamel ik postzegels en was in de jaren '80 van de vorige eeuw trouwe kijker van het televisieprogramma 'De Wereld van Boudewijn Büch', waarin ik informatie kreeg van allerlei kleine eilandjes waarvan ik postzegels bezat.

In 2003 heb ik de postzegelerfenis van Boudewijn Büch in mijn bezit gekregen. Sindsdien ben ik via tentoonstellingen bij de Postex en Stamppassion actief in het uitdragen van het verzamelen van Büch. Ik ben er heel trots op dat mijn kaders bij het 100-jarig bestaan van de bond met nog negen andere exposanten een rondreis hebben gemaakt door Nederland. De laatste jaren heb ik het onderwerp weer laten rusten. Maar voor u neem ik het op 27 november graag weer even op.

De inmiddels al ruim tien jaar geleden overleden Boudewijn Büch was nationaal bekend als dichter, schrijver, programmamaker en verzamelaar. Zijn interesse voor muziek, literatuur, natuur, geschiedenis en aardrijkskunde was zeer groot. En hij verzamelde dan ook van alles wat hiermee te maken had. Goethe, de dodo, de Rolling Stones, James Cook, Napoleon en afgelegen eilanden waren enkele van zijn interessegebieden. In het televisieprogramma 'De Wereld van Boudewijn Büch' kwam hij hier zeer regelmatig

op terug. In het programma liet hij op een gedreven manier via bibliotheken, musea, historische plaatsen, kerkhoven en gebouwen de kijker zien wat er allemaal aan overblijfselen te vinden was. En zo kwam er bijvoorbeeld ook een postzegeltje met het schip van Columbus in zijn uitzending. Büch was als een van de weinige bekende Nederlanders zeer begaan met het verzamelen van postzegels en liet dit ook duidelijk merken. Zo duidelijk, dat zelfs de leader (het intro) van zijn programma bestond uit voorbijtrekkende postzegels.

In mijn lezing vertel ik u wat voor een verzamelaar Büch was en hoe hij aan zijn postzegels kwam. Wat er na zijn dood met zijn postzegels gebeurde en of hij een waardevolle collectie bezat. Hoe enthousiast Büch was over postzegels laat ik u via een drietal televisiefragmenten zien. Hoe hij besloten had om verzamelaar te worden, ergernissen over een Michael Jackson postzegel die niet te verkrijgen is, en zijn enthousiasme bij het betreden van het kloppend hart van het hoofdpostkantoor op Kersteiland. Hopelijk geniet u van de getoonde beelden en zullen deze bevestigen dat het verzamelen van postzegels een leerzame en prachtige hobby is.

HET JAARBOEKJE OVER 1994 VERTELT

Voorzitter en voormalig secretaris M.L.P.G. Teurlings krijgt door de voorzitter van de NBFV de Gouden Bondsspeld uitgereikt. Voor zijn grote verdiensten voor de vereniging en de filatelie in Regio 8.

In april komt er geen voordracht voor de functie van 2^e secretaris. Wel is in september een nieuwe bestuursfunctie, die van (3^e) commissaris (filatelistische vorming).

Ook dit jaar zijn bijvoorbeeld de leden H.M. Kuijs en J. de Laet weer zeer actief met een P.P.P. of een lezing.

In de zomermaanden houdt het bestuur een enquête.

De leden van de afdeling Jeugd mogen vanaf nu de Algemene Ledenvergaderingen bijwonen. [is dit besluit anno 2000plus weer in vergetelheid geraakt?]

J.P. van Zeelst sluit in december het jaar zeer ludiek af met een stuiver en vier krasloten per lid. Hoogste krasprijs die valt, is er een van f25.

Het Nieuw Burgerlijk Wetboek treedt per 1 januari 1995 in werking. 'Onze notaris meldt' dat de statuten hieraan voldoen. [wie is 'Onze notaris' eigenlijk?]

De eerste signalen dat het aantal leden landelijk gezien sterk terugloopt. Behalve bij de 's-Hertogenbosche Filatelistenvereniging.

De jeugd verhuist van De Patio in de wijk Het Hinthamer Park naar De Schans in wijk Noord. [om zo uit de 'jonge buurten' meer jeugdleden te krijgen]

Vanwege het te lage aantal jeugdleden is er dit jaar van bezoek en deelname aan tentoonstellingen niets terecht gekomen. [In 1983 zijn er nog 43 jeugdleden, in 1998 circa 10. Van de tussenliggende periode zijn geen tellingen van het aantal jeugdleden bekend]

Marten Tilstra

Sinds het vertrek van de jeugdafdeling is De Patio er niet bepaald op vooruitgegaan.

-0-0-0-

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende bijeenkomst** van de vereniging is op donderdag 18 december a. s. om 20 uur in scc De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19 uur open. Dan geen lezing. Maar wel een verkoping en een bingo. Aan het eind van de avond gaat niemand met lege handen naar huis. Kortom: de gezelligste bijeenkomst van het jaar.

De **volgende postzegelinstuif/ruilbeurs** van de vereniging is op zaterdag 13 december a. s. van 10 tot 12.30 uur in scc De Helftheuvel. U kunt de kavels inzien van de decemberveiling en niet-verkochte kavels van vorige verkopingen alsnog kopen.

AGENDA 2015

Ledenbijeenkomsten op donderdagavond

22 januari
26 februari
26 maart
23 april
28 mei
25 juni

27 augustus
24 september
22 oktober
26 november
17 december

Postzegelinstuif/Ruilbeurs voor jong en oud op zaterdagochtend

10 januari
7 februari
14 maart
11 april
9 mei
13 juni
11 juli
8 augustus
grote najaarsveiling 12 september
10 oktober
14 november
12 december

HET BRIEFTELEGRAM

door Huber van Werkhoven

Toen onlangs ergens de term 'brieftelegram' langskwam, was meteen mijn belangstelling gewekt. Ik kende weliswaar begrippen als telegramformulier, telegramzegel, gelukstelegram en telegramenvelop. Ook het tamelijk schaarse 'kaarttelegram' uit de jaren '70 van de 19^e eeuw is mij wel bekend. Maar van een 'brieftelegram' had ik nog niet eerder gehoord.

De Rijkstelegraaf (afb. 1) ging van start in hetzelfde jaar 1852 waarin de eerste Nederlandse postzegels uitkwamen. Later werd de telegraafdienst een – weliswaar tamelijk zelfstandig – onderdeel van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie. Er zijn dan ook beslist raakvlakken met de filatelie, zij het dat het onderwerp 'telegrafie' naar mijn idee door ons filatelisten nogal

Afb. 1: sluitzegel

stiefmoederlijk is behandeld. Er bestaat nauwelijks literatuur over de Nederlandse historie van het telegram. Het handboek van de BBF-cursus wijdt er deze ene zin aan: *'Hoewel telegrammen niet hun hele traject aflegden als een brief, werden ze uiteindelijk wel als een poststuk bezorgd en daarom kunnen ze in een verzameling als een volwaardig poststuk worden gebruikt.'* Inderdaad kunnen in thematische verzamelingen wel telegrammen worden aangetroffen. Voornamelijk gelukstelegrammen, vanwege de vaak fraaie en thematisch interessante afbeeldingen op het speciaal daartoe vervaardigde drukwerk (afb. 2).

Afb. 2: Afbeelding op een 'gelukstelegram'.

Afb. 3: De telegraafafdeling van het 's-Hertogenbosse hoofdpostkantoor aan de Kerkstraat, eind jaren '30.

Wat verder wel een bekend gegeven is: de telegraafdienst beschikte over eigen telegraafkantoren (afb. 3) en over eigen telegrambestellers, die niet alleen telegrammen bestelden maar ook expressepost.

Eén artikel vond ik over de telegrafie in Nederland. Wijlen Daan Koelewijn publiceerde het in de Postex-catalogus van 2003, met als titel *'De eerste T'* (verwijzend naar de eerste T van Telegrafie in de naam PTT). Een prettig leesbaar verhaal, zoals we van Koelewijn gewoon zijn, en heel informatief. Zo weten we nu dat KPN (zo heette op dat moment de opvolger van PTT) in 2001 is gestopt met de 'telegramactiviteiten', immers voorbijgestreefd door telex, fax en e-mailverkeer. Over het 'brieftelegram' echter geen woord.

Daan Koelewijn vermeldt aan het slot van zijn artikel, dat de hele publicatie tot stand is gekomen door informatie gehaald van het internet. Hij kon kennelijk niet teruggrijpen op gedrukte bronnen.

Het eerste wat ik desalniettemin ontdekte over het verschijnsel 'brieftelegram', trof ik aan in *'Het boek van PTT'*. Ik ben namelijk in het gelukkige bezit van dat beroemde boekje, zij het een facsimile van de oorspronkelijke uitgave uit 1938. In 50 pagina's is allerlei te vinden over het functioneren en de diensten van de PTT in zijn bloeiperiode, de jaren '30 van de 20ste eeuw. Het is een prachtige uitgave met fameuze tekeningen en typografie van de hand van

Piet Zwart. Als iemand (of uzelf) u eens een cadeautje wil geven, zet *Het boek van PTT* dan bovenaan uw verlanglijstje! De heruitgave is te koop bij Boekwinkeltjes.nl voor enkele tientjes. Voor het origineel uit 1938 moet u echter rekening houden met een bedrag van enkele honderden euro's.

Wat is er te lezen bij Piet Zwart?: *'Brieftelegrammen worden pas een bepaalde tijd na de aanbieding afgeleverd of in de gewone postbestelling bezorgd; zijn daarom goedkoper.'*

Eigenlijk zegt het woord het zelf al: wat aanvankelijk een telegram is, d. w. z. een kort bericht dat via de kabel of de ether op een snelle manier is verzonden, krijgt bij de papieren bezorging een tragere behandeling als een gewone brief (afb. 4).

Afb. 4: Envelop voor post-afschrijf van een telegram, augustus 1948.

Verder zoekend op het internet, trof ik op de website van het Museum voor Communicatie enkele bijzonder interessante afbeeldingen aan van oud beeldmateriaal van de PTT: reclame voor brieftelegrammen (afb. 5) uit de jaren '30 en '40 (*'vlugger dan een brief, goedkoper dan een telegram'*) en, vooral, een folder van de PTT uit 1937 (afb. 6). Die legt alles uit over bestemmingen (binnen- én buitenland), prijzen (afhankelijk van de bestemming voor de helft, een derde, of zelfs een zesde van de prijs der gewone telegrammen), de manier van aanbieding, adressering en inhoud, het tijdstip van bestelling en over meervoudige brieftelegrammen (d. w. z. meerdere telegrammen met dezelfde tekst voor verschillende adressen). Belangrijk gegeven is, dat de bestelling in

Nederland plaatsvindt 'in de eerstvolgende *postbestelling* na aankomst ten telegraafkantore van bestemming'.

Wie de hele tekst van de brochure wil lezen zoals hieronder afgebeeld, kan zijn loep erbij pakken. Ook kan men het artikel bekijken op onze website Hertogpost.nl in een vergrote vorm.

Afb. 5: Brievenbusbiljet d. d. 1948.

BRIEFTELEGRAMMEN					NATIONALE TELEGRAMMEN
TELEGRAM AANWIJZINGEN DOOR HET A. N. R. G.	LT	ELT	NLT	OLT	NAT
BESTEMMINGEN	HOOFDSTAD VAN NEDERLAND	HOOFDSTAD VAN NEDERLAND	HOOFDSTAD VAN NEDERLAND	HOOFDSTAD VAN NEDERLAND	HOOFDSTAD VAN NEDERLAND
PREISSEN	PREISSEN	PREISSEN	PREISSEN	PREISSEN	PREISSEN
BIJZONDERHEDEN					
ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN
ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN
ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN	ADRESSEN

Afb. 6: PTT-folder d. d. 1937.

Van Rijkstelegraaf tot en met Telegraafdienst PTT: een boeiend, onontgonnen verzamel- en studiegebied....

**Frank Molenaar:
Ik ga beginnen met afbouwen....**

door: René Kok.

Een prachtige zonovergoten vrijdagmorgen in Vught, aan de rand van het Bossche Broek. Daar word ik super-gastvrij ontvangen door Frank Molenaar. Direct leidde hij mij naar zijn werkkamer: het heilige der heiligen. Pas dan kunnen we enigszins begrijpen, waarom verzamelen voor hem, maar ook voor zijn echtgenote, zo belangrijk is. Ieder op zijn/haar eigen gebied. Alweer een kennismaking met een lid van onze vereniging. Vitaal en helder van geest!

Zijn loopbaan: Lang geleden (Frank is geboren in 1928) studeerde hij Rechten in Leiden. Hij kwam daarna terecht in de advocatuur in Rotterdam. Als bedrijfsjurist was hij een groot deel van zijn leven verbonden aan Heineken. Na een periode van bijna twaalf jaar begon het wetenschappelijk gevoel toch weer aan hem te knagen en besloot hij aan zijn promotie te gaan werken. 'Want daarna ben je pas echt afgestudeerd!' Dat was in 1973 op 45-jarige leeftijd. Zijn proefschrift was getiteld 'Een hele onderneming'. Inderdaad een grote klus, met veel plezier geklaard. Zijn fascinatie voor ondernemingen die afhankelijk waren van Heineken, kon hij hierin goed naar voren brengen. Na wat omwegen in Utrecht kwam Frank terecht in Tilburg. In die stad werd hij in het begin van de jaren zeventig benoemd tot Hoogleraar Bestuurlijke Informatiekunde. Daar kon hij zijn studenten doceren op het gebied van onder andere auteursrecht, familierecht en intellectueel eigendom. In 1993 nam hij afscheid, op 65-jarige leeftijd.

De Postzegels: Frank herinnert zich nog dat hij als klein jongetje (pakweg 10 jaar) bij zijn vader 6-cents-zegeltjes mocht afscheuren van de enveloppen. Hij werd voor het eerst lid van een vereniging in zijn woonplaats Wassenaar. Dat

was vlak voor de oorlog. Het verzamelen stond even stil tijdens zijn studentenperiode: 'Dan doe je andere dingen.' Na zijn doctoraalstudie pikte hij de draad weer snel op. Hij richtte zijn voorzichtige aandacht zelfs op een inboedelverveiling van een venduhuis. En daar schafte hij 'voor een redelijke prijs' een collectie Zwitserland aan. En dat heeft hem, zoals velen onder u weten, nooit meer losgelaten. Af en toe bezocht hij ook nog even 'het winkeltje van Van Lokven' in 's-Hertogenbosch. Maar als je Frank Molenaar zegt, dan zeg je Zwitserland, ofwel de Studiegroep Zwitserland. Vanaf 1968 (de oprichting) is hij tot op de dag van vandaag betrokken gebleven bij deze vereniging. Telde dit edele gezelschap ooit maximaal 150 leden, nu zijn ze nog steeds met ongeveer 100 leden erg actief. Frank kan gepassioneerd vertellen over zijn collectie Zwitserland. Ik heb stellig de indruk, dat hij er dan ook alles van afweet. Zijn collectie Nederland heeft hij van de hand gedaan, om van de opbrengst weer een aanvulling te zoeken op Zwitserland. Hij is nog lang niet klaar met het ordenen van alles wat hij in huis heeft. 'En toch moet ik beginnen met afbouwen....'

Over mijn vraag wat nou zijn dierbaarste zegel/poststuk is, moet hij lang nadenken. Uiteindelijk komt hij met een antwoord: hij is in het bezit van een poststuk uit de Frans-Duitse Oorlog van 1870-1871. Franse soldaten waren toentertijd gevlucht naar het neutrale Zwitserland en kwamen daar terecht in opvangkampementen (daar waren er zo'n zeventig van). Een postale getuigenis daarvan koestert hij.

Contact met onze vereniging: Frank is al lang lid (met toch wel een aantal onderbrekingen vanwege zijn vele verhuizingen) van onze vereniging. Hij vestigde zich ooit in de Van Heurnlaan in Vught en gaf zich als nieuw lid op bij de Bossche vereniging. Wat schetste zijn verbazing, toen de wel bekende Jan van de Mortel (met bolhoed, grootvader van de huidige Vughtse burgemeester) persoonlijk op bezoek kwam om dat nieuwe lid 'te keuren'. Dat waren nog eens tijden! Hij is trots op het oudste stempeltje van onze rondzenddienst met nummer 243. Vanaf 2005 heeft hij zich definitief weer in Nederland gevestigd, na 26 jaar in België te hebben gewoond.

Hij herinnert zich onze vereniging erg goed? Met een lange historie, met soms zelfs 'carnavaleske' bijeenkomsten. Hij vindt het nog steeds gezellig om op de verenigingsavonden aanwezig te zijn. Nee, aan tentoonstellingen doet hij niet meer mee, hoewel...het bloed kruipt soms waar het niet gaan kan. 'Ik heb immers geen andere hobby's.'

Goedgemutst verlaat ik, na bijna twee uur, het prachtige appartement van de familie Molenaar. Een bijzondere man!

DE GROTE OORLOG, een nabrander bij aflevering 5

door Ruud Verberne

Van mijn goede verzamelvriend Fons Simons, die mijn bijdragen over de Grote Oorlog op de voet en met belangstelling volgt, en ook waardeert, ontving ik de volgende kanttekening naar aanleiding van het Ambtshalve aangetekende interneringspoststuk dat in het dubbeldikke juninummer van onze Hertogpost op pagina 20 als volgt werd opgenomen:

Brief uit Londen, 30-10-1915 aan een geïnterneerde Belgische militair in Kamp Zeist. Bij aankomst hier te lande op 8-11 te Zeist doorgestuurd naar de militaire censuur. Na opening werd de omslag in Amersfoort ambtshalve aangetekend. In de rechter-ondersnede staat T/30 c in mililijnpostlood. Niettemin werd de brief vrij van post besteld in Legerplaats Zeist op 21-12(!) 1915.

Aan dit op het eerste gezicht zo imposante stuk blijken helaas wat haken en ogen te kleven. Het betreft namelijk een gedeeltelijk vervalst poststuk: op de voorzijde zijn drie stempels pas veel later aangebracht.

Het op zich bijzondere Ambtshalve (echt!) én dus met driemaal het Aantekenrecht beportte stuk (echt!) werd naderhand nog eens 'opgeleukt' met een langstempel 'Legerplaats ...' (linksboven – achteraf aangebracht en dus vals!), een stempel 'Portvrij/Franc de Port ..... ' (achteraf aangebracht, dus ook

vals!) en het 'aankomststempel' Legerplaats/bij Zeist 1 van 21.XII.1915 (idem). Dit op zich bijzondere stuk is klaarblijkelijk in handen gevallen van een vervalser. Dat kon een geïnterneerde zijn. Binnen de kampen werd namelijk ter doding van de tijd ook zwaar verzameld, sterker nog: levendig handel gedreven in postzegels en poststukken. Al dan niet met inschakeling van een postbeambte werkzaam bij of voor het kamp. In elk geval iemand die kon beschikken over de drie vermelde stempels.....

Fons Simons meldt voorts dat zowel bijzondere als doodnormale interneringsstukken met dergelijke 'verfraaiingen' regelmatig op beurzen en veilingen worden aangeboden, en bijna nooit als zodanig herkend.

Tot slot deelt Fons mede, dat het te betalen port (T/30 c) op Ambtshalve aangetekende interneringsbrieven overigens niet door middel van portzegels werd voldaan, maar (waarschijnlijk) verrekend met de soldij/toelage van de geadresseerde geïnterneerde. (Hij verwijst daartoe ook naar de tekst bij afb. 7.3 in de binnenkort te verschijnen Po&Po-publicatie over Censuur tijdens WO-I.) 'Is het mogelijk dat ik alsnog een scan van de achterzijde ontvang? Bij voorbaat dank.' En die gaat hierbij, tweemaal, omdat onder de Nederlandse censuurstrook nog een Britse sluitstrook van de censuur schuil gaat.

Naschrift: ik heb dit stuk ooit in de guldentijd verworven en er toen fl. 125,-- voor betaald. Ik had bij het schrijven van het artikel zelf gevoelsmatig al wat moeite, met hetgeen achteraf teveel van het goede blijkt te zijn op deze brief. Ik kon dat toen al niet goed plaatsen. Toch fijn dat Fons Simons ons waarschuwt voor dit soort praktijken.

Vraag is of de handel daar zelf altijd ook wel weet van heeft. Steeds vaker lijkt dat niet het geval. Maar het blijft toch wel heel erg spijtig, dat zo'n van oorsprong fantastisch stuk zo naar de Filistijnen werd geholpen!

De volgende maand hervatten we onze serie over de Grote Oorlog met deel 6.

318 JAAR HAARLEMMEROLIE, EEN KLEIN MYSTERIE?

een briefomslag vertelt en laat zien

door Marten Tilstra

Haarlemmerwat?

Ze gebruiken het tot in de binnenlanden van Brazilië, en je kunt er naar verluidt zeer oud mee worden: *'Haarlemmerolie, hét huismiddel tegen allerlei kwalen.'* Een middel dat volgens de fabrikanten in geen enkel huishouden mag ontbreken. De samenstelling is al eeuwen geheim, maar bestaat in ieder geval uit terpentijnolie, kruiden en zwavel. Zeevaarders en zendelingen nemen dit middel, ook wel *'medicamentum gratia probatum'* genoemd, in de 18^e en 19^e eeuw mee op hun reizen.

Het belangrijkste bestanddeel van het *'wondermiddel'* is natuurhars. Ene Claes Tilly ontdekt een manier om hars door een verbinding met zwavel houdbaar (stabiel) te maken. En dat is nodig, want blootstelling aan lucht maakt hars anders giftig. Hars en zwavel zorgen ook voor een dubbel heilzame werking. Verder worden lijnolie en nog een paar bestanddelen aan het product toegevoegd. Toen en nu nog steeds. Haarlemmerolie is in de 21^e eeuw nog altijd verkrijgbaar. Als olie in een capsule of flesje, als zetpil en als zalf.

Onderzoek wijst uit dat er zoiets als Haarlemmerolie bekend is, voordat deze in Haarlem wordt bereid. Een studie van D.A. Witkop Koning over het ontstaan van Haarlemmerolie toont aan, dat in 1652 in Praag een privilege voor de bereiding van *'Balsamum Sulfureus'* voor Johann Reinhardt is afgegeven. Tevens ontdekt Witkop Koning dat in 1625 Mathias Schmidt al een soortgelijk balsem moet hebben verkocht. Maar omdat de productie van de heilzaam geachte olie nu eenmaal in Haarlem plaatsvindt, raakt de naam deze stad daardoor over de hele wereld bekend.

De Haarlemse oliefabriek Claes Tilly

De uitvinding van Haarlemmerolie stamt uit het einde van de 17^e eeuw. De samensteller van Haarlemmerolie zou Claes Tilly zijn (afb. 1). De aan het eind van de 17^e eeuw in Haarlem woonachtige Tilly is een uit Leiden afkomstige schoolmeester, die in zijn vrije tijd alchemist is.

Omstreeks 1696 ontdekt deze Claes Tilly hoe natuurhars van de terpentijnboom onbepaald houdbaar (stabiel) kan worden gemaakt door de hars te verbinden met zwavel. Wel na de nodige mislukte proeven. Enkele probeersels exploderen zelfs.

Hars en zwavel zijn vanouds (elk apart) in de heilkunst befaamd om hun geneeskrachtige en zuiverende eigenschappen.

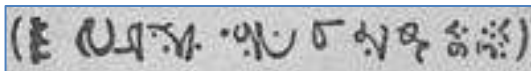
Niet iedereen gelooft echter in de heilzame werking van het middel. Tilly wordt al in 1719 aangezegd de verkoop te stoppen, omdat het product niet voldoet aan de in 1718 aangenomen keur dat het vak 'Apotheker' reglementeert.

Alle producenten van Haarlemmerolie zijn uiteraard tot op de dag van vandaag overtuigd van de geneeskraft van hun middel.

Afb. 1: Claes Tilly.

Haarlemmerolie kent een markt waar al meer dan 300 jaar veel geld in omgaat. Er is een contract uit 1917 bekend waarin ene Samuel Frank aan een Franse apothekeres toezegt jaarlijks liefst 60.000 flesjes te leveren. Feit is dat Claes Tilly vanaf 1696 Haarlemmerolie is gaan maken en verkopen. Zijn olie zit in een klein flesje, en wordt gedronken of op de huid gesmeerd. Tilly is de vormgever van het ook vandaag nog zo bekende kleine druppelflesje. Omdat de merknaam 'Haarlemmerolie' begin 1700 al in de wereld bekend is en dus veel geld oplevert, gaan anderen ook de olie produceren. 'Namaak,' vindt Claes Tilly zelf, hoewel hij nooit een patent op het product heeft gehad. En daarom wordt de productie en verkoop van Haarlemmerolie vanaf 1700 een strijdtoneel tussen fabrikanten.

Om het namaken van zijn Haarlemmerolie tegen te gaan, heeft Tilly een niet na te maken etiket op zijn flesjes bedacht (afb. 2). Voorafgaand aan deze regel met vreemde tekens zet Claes Tilly de tekst 'En op dat niemand bedrogen wordt teekent hij zijn brief aldus'. De vreemde tekens worden niet eerder dan in 2003 ontcijferd, door de Archeologische Werkgroep Haarlem. Via spiegeltjes en lenzen kan men 'Inv. Meester C.T.' lezen: 'Uitgevonden door meester Claes Tilly.'

Afbeelding 2: Het niet na te maken etiket met vreemde tekens op de flesjes van Claes Tilly.

Omdat concurrenten wel de tekst 'En opdat niemand bedrogen... aldus' op hun etiket overnemen, maar niet de ondertekening in de rare tekens kunnen namaken, is het altijd duidelijk welke olie door Claes Tilly en welke door een concurrent is geproduceerd.

Omdat Claes Tilly in 1743 geen kinderen nalaat, heeft hij bij testamentaire beschikking bepaald wie zijn opvolgers in de zaak zullen zijn. Het bedrijf moet een onvervreemdbaar familiebezit blijven. De eerste opvolger is Leendert Jonkhout. Hij leidt het bedrijf tot 1762. De productie en verkoop van Haarlemmerolie neemt onder zijn leiding enorm toe.

De tweede opvolger wordt Cornelis van de Castele Tilly. In 1762 verkrijgt hij van de 'Burgemeesteren' vergunning om de zaak op dezelfde voorwaarden voort te zetten.

De Oprechte Haarlemmer Oliefabriek C. De Koning Tilly

Na het overlijden van Cornelis van de Castele Tilly in 1764 komt zijn zoon, Claes de Koning Cornelisz., aan het hoofd van de Haarlemmeroliefabriek te staan. Deze voegt de naam 'Tilly' toe aan zijn achternaam. En vanaf nu zal elke opvolger 'Tilly' achter zijn naam zetten. Claes de Koning Tilly leidt de firma bijna vijftig jaar, tot 1814. Dankzij een grote uitbreiding in deze periode wordt de firma naar hem vernoemd: 'C. de Koning Tilly' (afb. 3). Vanwege de vele namaak gaat hij meteen vanaf zijn aantreden zijn product 'Oprechte Haarlemmerolie' noemen.

Afbeelding 3: Acht centimeter lange oude Haarlemmerolieflesjes met opschrift 'C. de Koning Tilly'.

Er zijn voor de firma C. de Koning Tilly ook moeilijke tijden. Gilden verdwijnen, vrije concurrentie komt er voor in de plaats en aan plaatselijke gebruiken, octrooien en ordonnanties storen mensen zich niet meer.

'Alles vrij' is het parool. Er worden vele fabriekjes opgericht waar ook een zogenaamde Haarlemmerolie wordt gemaakt. Haarlemmerolie moet in de achttiende en negentiende eeuw dan ook een echt verkoopsucces zijn geweest.

Het middel wordt van oudsher aanbevolen bij allen die lijden aan steen of graveel (niergruis) en bij allen die door reumatische pijnen of verwaarloosde koude werden gekweld. 'Een paar druppels, een capsule, een zetpil of een zalfje van Haarlemmerolie verlichten in heel wat gevallen de pijn en het ongemak. Leiden soms zelfs tot volledige genezing,' aldus de producenten.

De in vele talen gedrukte gebruiksaanwijzingen geven een opsomming van alle ongerief waarvoor Haarlemmerolie wordt aanbevolen, zoals: galstenen, geelzucht, ingewandsstoornissen, ruikende adem, reumatiek, jicht en krampen, nierstenen, ontsteking van de urinewegen, griep, netelkoorts, hooikoorts, maden (spoolwormen en darmwormen), dat alles bij inwendig gebruik. Uitwendig gebruik bij bloedzweren, lichte verbrandingen, diverse wonden en insectenbeten, winterhanden en -voeten, kloven, tandpijn en haaruitval. De grootste geneeskracht van Haarlemmerolie zou zijn, dat het middel het bloed van alle onzuivere stoffen reinigt, stoffen die zich anders in het bloed zouden ophopen en dan een ziekte veroorzaken. Wat de waarde van alle aanbevelingen is, de lezer mag het zeggen.

Voor De Oprechte Haarlemmer Oliefabriek C. De Koning Tilly is er in de gevel van het fabriekspand aan de Antoniestraat te Haarlem nog altijd een herdenkingsplaquette (gevelsteen) te vinden. Het bedrijf is nog steeds in Haarlem gevestigd. Het familiebedrijf is nu (2014) eigendom van Ruud van Dobben, de elfde opvolger en in rechte lijn familie van Claes Tilly (afb. 4).

Afbeelding 4: Een flesje van 10 ml Haarlemmerolie van de firma C. De Koning Tilly, in 2014 voor 8,10 € gekocht.

Een concurrent, de Haarlemse oliefabriek Firma Gebroeders Waaning-Tilly

Wie is de grootste concurrent van De Oprechte Haarlemmer Oliefabriek C. De Koning Tilly?

Producten werden ook vroeger beschermd door een merkenwet. Maar omdat Claes Tilly en zijn opvolgers nooit octrooi op Haarlemmerolie hebben aangevraagd, mocht en mag iedereen het middel maken. Na de Grote Oorlog (WOI) wordt de firma Gebroeders Waaning-Tilly de belangrijkste exporteur van Haarlemmerolie (afb. 5). Het is dan ook niet verwonderlijk dat juist deze

firma herhaaldelijk wordt aangeklaagd door firma De Oprechte Haarlemmer Oliefabriek C. De Koning Tilly.

Het familiebedrijf Gebroeders Waaning-Tilly wordt op 1 januari 1897 in Haarlem opgericht. Vier gebroeders Waaning richten bij akte van 23 maart 1897 te Haarlem een vennootschap op. Handelsnaam 'firma Gebr. Waaning-Tilly' met als doelstelling 'Het fabriceren en handeldrijven in Haarlemmerolie.' De broers bouwen een fabriek in de wijk De Vijfhoek te Haarlem, waar aan de Doelstraat 13 een karakteristiek fabriekspand verrijst.

André Jacobus Waaning fabriceert en verkoopt zelfs Haarlemmerolie in Emmerich aan de Rijn, Duitsland, onder de firmanaam 'Gebrüder Waaning-Tilly Gesellschaft mit beschränkter Haftung.' Voor de Franse markt draagt de firma, blijkens het logo op de briefomslag bij dit artikel, de firmanaam 'Waaning-Tilly Frères.'

Afbeelding 5: Flesje Haarlemmerolie van de Gebr. Waaning-Tilly.

In 1987 komt de kwestie of Haarlemmerolie al dan niet een geneesmiddel is opnieuw aan de orde. De firma's C. de Koning Tilly en Gebr. Waaning-Tilly stellen – als enig overgebleven Nederlandse fabrikanten van Haarlemmerolie – een beroep in tegen het besluit van het College 'Ter beoordeling van Geneesmiddelen tot inschrijving in het register van verpakte geneesmiddelen' te Leidschendam.

Bij Koninklijke Besluiten van 9 april 1987 zijn beide beroepen ongegrond verklaard. Alle genoemde producten Haarlemmerolie mogen sinds die tijd dus niet meer als geneesmiddel worden geleverd.

De briefomslag 'WAANING-TILLY FRERES · HAARLEM – HOLLANDE ·'

De briefomslag is door de Haarlemmerolie-firma Gebr. Waaning-Tilly te Haarlem naar Frankrijk verstuurd. Gefrankeerd met twee postzegels uit de Lebeau-serie 1926-1935: NVPH 170 (1 ct karmijn) en de NVPH 172 (1½ ct grijs).

De voorzijde van de brief (afb. 6): het niet-continuerend machinestempel is van het type IIIB (in de indeling van Van der Wart), te Haarlem gebruikt in de jaren 1936 en 1937. De vlag van het stempel luidt 'VERZEND PER / LUCHTPOST'

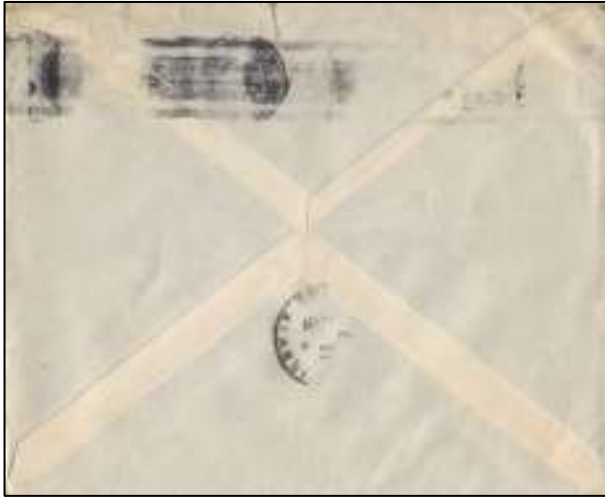

Afb. 6: Voorzijde van de brief.

en de stok (met drie vijfstralige open, uit elkaar staande sterren) vermeldt als plaats Haarlem, als datum 11 maart 1937 en als dagdeel in de 24-uurs indeling 16-17 uur. De omslag heeft een ongebruikte sluitklep. Volgens het tarief in de periode 1 november 1928 tot 1 november 1946 gaat het hier om drukwerk buitenland tot 50 gram: tarief 2½ cent. En die 2½ cent is hier geplakt.

De geadresseerde is 'Monsieur Moisseren, curé / LE-MESNIL-THEBAUT / Manche / FRANCE'. De toevoeging 'curé' staat voor: pastoor. Linksboven het in zwarte inkt en diagonaal weggeschreven woord 'décédé'. Dit betekent dat mijnheer pastoor inmiddels is overleden. Daarom zijn de drie adresregels door de postbode met inkt doorgehaald. Midden onder in de omslag staat het zwarte stempel 'RETOUR / A L'ENVOYEUR / 1829', retour afzender. En het nummer '1829' is het postkantoor van 'ISIGNY LE BUAT'.

Over de woonplaats van de pastoor het volgende: 'Le-Mesnil-Thebaut' (eigenlijk 'Le Mesnil-Thebault') is een oude Franse gemeenschap met in 1936 precies 372 inwoners. Het dorpje ligt 18 km zuidoost van de stad Avranches.

Afb. 7: Achterzijde van de brief.

In de regio Basse-Normandie, departement Manche, arrondissement Avranches.

Linksonder op de omslag staat het Franse bedrijfslogo van de Gebroeders Waaning-Tilly. In de buitencirkel 'WAANING-TILLY FRERES / · HAARLEM – HOLLAND ·' met als motto 'VERITABLE / WAANING-TILLY / HUILE', de echte Waaning-Tilly olie.

De achterzijde van de brief (afb. 7): bovenin loopt een sleepspoor – Abklatsch – half leesbaar en identiek maar spiegelbeeldig aan het stempel aan de voorzijde. Midden onder staat een matig leesbaar Frans aankomststempel 'ISIGNY LE BUAT / ... 35 / 13 ... / ...7..' Vrijwel zeker is het aankomststempel van 13 maart 1937.

Blijven drie vragen. Waarom kreeg de Fransman Moisseren dit drukwerk? Had de pastoor zelf om informatie gevraagd? Was hij ernstig ziek en had hij gehoord dat Haarlemmerolie hem zou genezen? Wat de pastoor aan Waaning-Tilly heeft gevraagd zal een raadsel blijven. In ieder geval is de informatie te laat.

Bronnen:

- Noord-Hollands Archief, Bedrijfsarchief Haarlemmeroliefabriek Gebr. Waaning-Tilly, (1866) 1895-1982.
- Huber van Werkhoven, *zijn netwerk, zijn kennis en zijn biep*.
- Internet, Wikipedia.

IS DIT HUMOR ?

Het is 22 oktober 2014. In het nieuwsprogramma Hart van Nederland verschijnt in het beeld de kreet 'S..S..S..S..' en een vrouw vertelt dat het vandaag Wereldstotterdag is. Deze dag blijkt in 1998 te zijn ingesteld.

De flits op het televisiescherm doet onmiddellijk denken aan een Canadese eerste dag-envelop die afgelopen september is aangeschaft. Een omslag met iets teveel hoofdletters 'S', driemaal de voorletter van de geadresseerde. En de achternaam begint ook al met een 'S'. In heel Canada – na enig zoekwerk – twee dames gevonden met tweemaal de 'S' als voorletter, geen inwoner met drie 'S'-sen. De FDC 'Canada 25 jaar lid van de Verenigde Naties' is van 1970 en de geadresseerde is geen dame maar moet een heer zijn.

Een grapje van de onbekende afzender/geadresseerde zelf? Marten Tilstra

Pzh West Brabant

*Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart*

*Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl*

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.
Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.
Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

Het mooiste van postzegels

PostNL geeft elk jaar een aantal bijzondere postzegelvelletjes uit waarover we graag wat meer willen vertellen. Dat doen we in de prestigeboekjes. Dit jaar verschenen er boekjes over de Klassiekers uit het Louwman Museum en de Orchideeën van het Gerendal. Over Keramiek, het thema van de serie Mooi Nederland, en over de UNESCO Werelderfgoederen in Nederland is meer te vertellen dan we op de postzegel kwijt konden. De boekjes over 175 jaar Spoor en de uitdieping van het prachtige ontwerp van Jan van Krimpen voor de cijferpostzegel uit 1946 zijn beslist de moeite waard.

Kortom, een abonnement op de prestigeboekjes Nederlandse postzegels is een verrijking van uw verzameling. Elk jaar verschijnen er zes nieuwe boekjes.

Als u via uw postzegelvereniging een abonnement afsluit, ondersteunt u daarmee tevens uw eigen vereniging.

POSTSTUK VAN DE MAAND

Aangetekende adresdrager

Haarlem, 22 april 1933. Front van een pakketje van 40 – 60 gram verstuurd naar New Jersey, U. S. A.

Tarief: poststuk buitenland 3^e gewichtsklasse: 27½ cent. Aantekenrecht: 15 cent. Samen 42½ cent. Frankering met 2 zegels van 12½ cent, 1 zegel van 10 cent en 1 zegel van 7½ cent, alle uit de serie Koningin Wilhelmina, ontwerp Jan Veth. De zegels zijn voorzien van de firmaperforatie V.T. van de Haarlemse Bloembollen- en Zaadhandel C.G. van Tubbergen.

Douanestempel Haven van New York: vrij van invoerrecht.

D. v. d. L.

-0-0-0-

Octantje

Ter overname:

OUDE AANDELEN EN OBLIGATIES.

Onder meer van Russische spoorwegen en Nieuwe Amsterdamsche Bouwmij.

Geïnteresseerd? Mail vannunen7@hetnet.nl of bel 0651308251.

Hans van Nunen.

VERKOPING DONDERDAG 27 NOVEMBER 2014

kavel	omschrijving	cat.	kw.	cat.prijs €	inzet €
11.001	Nederland tussen 56 en 69	NVPH	o		€ 3,00
11.002	Nederland 13 en 54	NVPH	xx/x	€ 53,00	€ 5,50
11.003	Nederland 43 2x	NVPH	o	€ 50,00	€ 5,00
11.004	Nederland tussen 31 en 33b	NVPH	x	hcw	€ 50,00
11.005	Nederland 43	NVPH	x	€ 700,00	€ 10,00
11.006	Nederland 212 t/m 219	NVPH	xx/x	€ 70,00	€ 12,00
11.007	Nederland 240 t/m 243	NVPH	o	€ 40,00	€ 6,00
11.008	Nederland 270 t/m 273	NVPH	o	€ 25,00	€ 3,50
11.009	Nederland 544 t/m 548 en 563 t/m 567	NVPH	xx	€ 39,00	€ 7,50
11.010	Nederland 550 t/m 555	NVPH	xx	€ 60,00	€ 9,50
11.011	Nederland 568 t/m 572	NVPH	xx	€ 39,00	€ 5,50
11.012	Nederland 568 t/m 572 en 573 t/m 577	NVPH	xx	€ 69,50	€ 9,00
11.013	Nederland 573 t/m 577	NVPH	o		€ 2,50
11.014	Nederland 681 t/m 692	NVPH	xx	€ 74,50	€ 10,00
11.015	Nederland 592 t/m 295	NVPH	x	€ 100,00	€ 10,00
11.016	Nederland brief Venlo naar Maastricht				€ 15,00
11.017	Nederland brief met paartje nr. 4				€ 20,00
11.018	Ned.-Indië 4 brieven of enveloppen				€ 18,00
11.019	Berlijn 88 t/m 90	Michel	o		€ 4,00
11.020	Berlijn 75 t/m 79	Michel	o		€ 18,00
11.021	Duitse Bundespost 87	Michel	o		€ 3,00
11.022	Duitse Bundespost 153 t/m 154 en 155	Michel	o	€ 62,00	€ 6,00
11.023	Duitse Bundespost 148 t/m 151	Michel	o	€ 111,10	€ 11,00
11.024	Duitse Bundespost 161 t/m 164	Michel	o	€ 74,50	€ 7,50
11.025	Duitse Bundespost 166 en 167 t/m 170	Michel	o	€ 85,00	€ 8,50
11.026	Duitse Bundespost 200 t/m 203	Michel	o	€ 65,00	€ 6,50
11.027	Duitse Bundespost 222 t/m 225	Michel	o	€ 55,00	€ 5,50
11.028	Duitse Bundespost 230 t/m 236	Michel	o	€ 37,30	€ 4,00
11.029	DDR 286 t/m 288	Michel	xx/x	€ 300,00	€ 25,00
11.030	DDR 362 t/m 379	Michel	xx	€ 150,00	€ 15,00
11.031	DDR 453 t/m 258	Michel	xx	€ 55,00	€ 7,00
11.032	Denemarken 6 t/m10+v 1 t/m9	Michel	o	€ 140,00	€ 12,00
11.033	Italië 24 t/m 25	Michel	xx	€ 20,00	€ 2,00
11.034	USA 2485 7x	Michel	o	€ 65,00	€ 4,00
11.035	Italië 1 + 4	Michel	o	€ 250,00	€ 18,00
11.036	Liechtenstein 126 t/m 131 + 138	Michel	x	€ 93,70	€ 12,00
11.037	Liechtenstein 198 t/m 201 + 218 t/m 221	Michel	x		€ 3,50
11.038	Liechtenstein 173 t/m 179	Michel	x	€ 45,00	€ 5,50
11.039	België 18 series Europa	Michel	xx	€ 38,50	€ 4,50
11.040	Duitse Bundespost 21 series Europa	Michel	xx		€ 3,00
11.041	Europa 14 series natuur	Michel	xx		€ 4,00
11.042	Italië 14 series Europa	Michel	xx		€ 2,00

11.043	Scandinavië 16 series Europa	Michel	xx		€ 4,00
11.044	Frankrijk 17 series Europa	Michel	xx		€ 3,00
11.045	Luxemburg 17 series Europa	Michel	xx		€ 4,00
11.046	Zwitserland 17 series Europa	Michel	xx		€ 2,50
11.047	België 221 t/m 233	OBP	xx/x	€ 268,00	€ 28,00
11.048	België 2 boekjes 1267a+b	OBP	xx	€ 36,00	€ 5,00
11.049	België Pre 560 t/m 603	OBP	x		€ 3,50
11.050	België Pre 475 t/m 501	OBP	x		€ 3,00
11.051	België Pre 455 t/m 463	OBP	x	€ 60,00	€ 9,00
11.052	België Pre 604 t/m 651	OBP	x		€ 3,50
11.053	Engeland 12 blokken	Michel	xx		€ 20,00
11.054	diverse 25 perforaties		o		€ 2,50
11.055	USSR 48 fdc	Michel	o	€ 60,00	€ 3,00
11.056	Zwitserland 13 t/m 17	Michel		hcw	€ 15,00
11.057	Zwitserland 550 t/m 554	Michel			€ 2,50
11.058	Duitse Bundespost Davo album				€ 25,00
11.059	Belgisch Congo album		xx/x/o	hcw	€ 50,00
11.060	diverse insteekboek		xx/x/o		€ 10,00
11.061	reptielen 18 series+9blokken		xx/o		€ 15,00
11.062	Hongarije Davo album		o		€ 15,00
11.063	diverse ordner met zegels				€ 5,00
11.064	Noord Korea blokken + vellen + delen	Michel	o	€ 560,00	€ 5,00
11.065	Faeröer 10 series		xx/x		€ 3,50
11.066	Oostenrijk 16 blokken tussen 2 en 22	Michel	xx		€ 15,00
11.067	Nederland 14 1dagbladen		o		€ 2,00
11.068	DDR 1789 t/m 2053	Michel	xx	€ 108,00	€ 7,50
11.069	Ierland 4 blokken 3 t/m 6	Michel	xx		€ 3,50
11.070	Guernsey 6 blokken	Michel	xx		€ 4,00
11.071	San Marino Kinderspelen 1989		xx		€ 5,00
11.072	Portugal 4 blokken 35 t/m 38	Michel	xx	hcw	€ 8,50
11.073	Portugal fdc blok 54	Michel	o		€ 3,00
11.074	Portugal fdc blok 50	Michel	o		€ 3,00
11.075	Azoren fdc blok 9	Michel	o		€ 3,00
11.076	diverse carnet 11stedentocht+fdc		o		€ 2,50
11.077	Andorra Blok 5	Michel	xx		€ 4,00
11.078	Madeira 3 blokken nr 2 t/m 4	Michel	xx		€ 5,50
11.079	Azoren fdc blok 4	Michel	o		€ 2,00
11.080	Portugal fdc blok 35	Michel	o		€ 3,00
11.081	Portugal 4 velletjes 1981	Michel	xx		€ 3,50
11.082	Portugal 4 velletjes 1982	Michel	xx		€ 3,50
11.083	Portugal fdc blok 43	Michel	o		€ 2,00
11.084	Portugal fdc blok 40	Michel	o		€ 2,00
11.085	IJsland presentatieblad met zegels		xx		€ 6,00
11.086	Guernsey presentatieblad met zegels		xx		€ 6,00

11.087	Nieuw Zeeland presentatieblad met zegels		xx		€ 6,00
11.088	diverse 27 brieven				€ 4,00
11.089	Duitse Bundespost spec uitgften				€ 2,50
11.090	diverse zak wereld		o		€ 4,00
11.091	Duitse Bundespost spec uitgften 1993	Michel	o	€ 138,00	€ 8,00
11.092	Frankrijk 54 schiderijen+1blok		xx		€ 6,50
11.093	diverse landen o.a luchtpost	Michel	xx/o	€ 225,00	€ 18,00
11.094	Oostenrijk 8 blokken	Michel	xx/o		€ 2,00
11.095	Estland div in aantallen	Michel	xx	€ 95,00	€ 7,00
11.096	Zweden + IJsland op blad	Michel	xx/o	€ 70,00	€ 6,00
11.097	Australië op safe bladen	Michel	o	€ 380,00	€ 35,00
11.098	Duitse Bundespost Etb 10 verschillende	Michel			€ 2,50
11.099	Duitse Bundespost insteekboek		o		€ 15,00
11.100	Griekenland insteekboek		xx		€ 12,00
11.101	Zuid Afrika insteekboek		xx/x/o		€ 8,50
11.102	Nederland Davo album 1975 t/m 2001		xx	hcw	€ 45,00
11.103	Nederland div .ook plaatfouten		xx/x/o		€ 4,50
11.104	Nederland 62 fdc 200 t/m 250 compleet	NVPH			€ 7,50
11.105	Nederland 58 fdc tussen 402 en447	NVPH		€ 333,00	€ 18,00
11.106	Nederland 61fdc 351 t/m 400	NVPH		€ 236,35	€ 10,00
11.107	USA postwaardestukken				€ 2,50
11.108	Nederland 49fdc tussen 251 t/m 299	NVPH			€ 5,00
11.109	diverse afgeweekt wereld				€ 3,50
11.110	Duitse Bundespost doosje bund+ddr				€ 2,50
11.111	Noord-Brabant 40 ansichtkaarten				€ 10,00
11.112	Nederland Catalogus 2011				€ 2,00
11.113	Nederland doos diverse		o		€ 4,50
11.114	Nederland doos diverse		xx/x/.o		€ 22,00
11.115	Nederland doos kantoorpost				€ 2,50
11.116	diverse Importa u.v lamp				€ 7,50
11.117	Nederland Davo album		xx/x/o		€ 25,00
11.118	Nederland 802 t/m 1023	NVPH	xx	€ 171,80	€ 10,00
11.119	Oostenrijk Europazegels	Michel	xx		€ 10,00
11.120	Nederland Tussen 1710 en 1840	NVPH	xx		€ 3,50
11.121	Nederland 18 blokken+3boekjes		xx/x		€ 8,00
11.122	Nederland 19 blokken		xx		€ 8,00
11.123	Nederland 743 t/m 765	NVPH	xx	€ 45,00	€ 4,50
11.124	Nederland delen van boekjes	NVPH	xx	€ 71,00	€ 5,00
11.125	DDR insteekboek		xx/x/o		€ 10,00
11.126	Deutsche Reich delen van boekjes w41t/m44+s100+101+	Michel	x	€ 65,00	€ 6,50
11.127	Deutsche Reich delen van boekjes tussen nr 85en147	Michel	x		€ 10,00
11.128	Deutsche R. idem tussen nr 145 en 162	Michel	x		€ 7,50

11.129	Duitsland 1772 t/m 1802+1834 t/m 1848	Michel	xx	€ 77,30	€ 10,00
11.130	album bik leeg stokboek				€ 4,00
11.131	Nederland 80 euro zegels		o		€ 2,00
11.132	Nederland 293 t/m 295+287 t/m 288	NVPH	xx	€ 22,00	€ 3,50
11.133	Nederland 132+133	NVPH	o	€ 26,50	€ 2,50
11.134	Nederland 96+97	NVPH	o	€ 50,00	€ 3,50
11.135	Nederland 82+83	NVPH	o	€ 20,00	€ 2,00
11.136	Nederland Tussen 13 en 27	NVPH	o	€ 141,00	€ 8,00
11.137	Nederland 34 t/m 43	NVPH	o	€ 75,00	€ 6,00
11.138	Duitse Bundespost 243 t/m 246 + 270 t/m 273	Michel	o	€ 53,00	€ 5,00
11.139	Duitse Bundespost 285 wz4w+y	Michel	xx	€ 29,00	€ 2,50
11.140	Duitse Bundespost 302 t/m 306	Michel	xx	€ 22,00	€ 2,00
11.141	Duitse Bundespost 315 t/m 319	Michel	o	€ 65,00	€ 6,50
11.142	Duitse Bundespost 197 t/m 199	Michel	xx	€ 25,40	€ 3,00
11.143	Duitse Bundespost 243 t/m 246+270 t/m 273	Michel	xx		€ 3,00
11.144	Deutsche Reich h blad 117 t/m 122	Michel	xx		€ 6,00
11.145	Duitse Bundespost 1 boekje 1958 h blatt 6+7	Michel	xx		€ 5,00
11.146	Nederland 568 t/m 572	NVPH	xx	€ 39,00	€ 5,50
11.147	Nederland 232 t/m 237 + 265 t/m 266	NVPH	o	€ 32,50	€ 3,50
11.148	Nederland Luchtpost 6 t/m 8	NVPH	o		€ 2,00
11.149	Nederland 10 zichtkaarten Nijmegen				€ 2,50
11.150	Nederland 10 zichtkaarten Apeldoorn				€ 2,50
11.151	Zuid Afrika Tussen 561 en 757		o		€ 12,00
11.152	wereld insteekboek		xx/x/o		€ 2,50
11.153	Nederland Fdc 63 t/m 180	NVPH	o		€ 9,00
11.154	Nederland insteekboek		o		€ 2,50
11.155	Nederland portzegels	NVPH	xx/x/o		€ 24,00
11.156	Duitse Bundespost insteekboek		o		€ 3,00
11.157	Nederland insteekboek		o		€ 3,00
11.158	Nederland Importa album 2005t/m2011				€ 35,00
11.159	Nederland Importa album 1996 t/m 2004		xx		€ 50,00
11.160	Nederland Importa met zegels 1976-1995		xx		€ 60,00
11.161	Nederland geïllustreerd Davo album leeg				€ 35,00
11.162	Nederland 70 velletjes		xx/o		€ 28,00
11.163	Zuid Afrika Tussen 205 en 560		xx/x/o		€ 15,00
11.164	Nederland Davo album 1852 t/m 1975		xx/x/o		€ 35,00
11.165	Zuid Afrika Davo album		xx/x/o		€ 8,00
11.166	Nederland Davo album blok +vel o.a Amphilex		xx/x/o		€ 45,00
11.167	Denemarken 4 blokken 4 t/m 7	Michel	xx		€ 5,50
11.168	Madeira Blok 6	Michel	xx		€ 5,00
11.169	Madeira Blok 5	Michel	xx		€ 4,00

11.170	Madeira Blok 7	Michel	xx		€ 5,00
11.171	Cyprus Vellen + blokken	Michel	xx		€ 4,00
11.172	Portugal 2 velletjes 1984	Michel	xx		€ 3,50
11.173	Portugal 3 blokken 54 t/m 56	Michel	xx		€ 7,50
11.174	België voorafgestempeld 428 t/m 445	OBP	x	€ 190,00	€ 28,00
11.175	België voorafgestempeld 405 t/m 427	OBP	x	€ 37,50	€ 5,00
11.176	België voorafgestempeld 369 t/m 404	OBP	x	€ 36,75	€ 5,00
11.177	België voorafgestempeld 340 t/m 386	OBP	x	€ 24,25	€ 4,00
11.178	Suriname Davo album 1975 t/m 1989	NVPH	xx	hcw	€ 125,00
11.179	Suriname Davo album 1990 t/m 1997	NVPH	xx	hcw	€ 100,00
11.180	Ned. Indië Davo album	NVPH	xx/x	€ 610,00	€ 45,00
11.181	Canada Davo album met veel zegels		o		€ 25,00
11.182	Indonesië insteekboek		xx/x		€ 2,50
11.183	Rusland dik insteekboek		xx/o		€ 15,00
11.184	map diverse zegels		xx/x/o		€ 5,00
11.185	Rusland zegels + enveloppen		x/o		€ 5,00
11.186	Ned. Indië insteekboek		x/o		€ 3,00
11.187	Mexico brieven				€ 2,50
11.188	motief zegels op bladen		xx/x		€ 2,50
11.189	diverse insteekboek				€ 5,00
11.190	Zweden insteekboek		o		€ 5,00
11.191	Verenigde Naties insteekboek		xx		€ 20,00
11.192	Duitse Bundespost insteekboek		o		€ 7,50
11.193	Duitse Bundespost 1 r.z.b		xx		€ 25,00
11.194	Duitse Bundespost 1 r.z.b		xx		€ 10,00
11.195	Duitsland doos afgeweekt oud		o		€ 2,50
11.196	diverse doos				€ 7,00
11.197	Nederland dik insteekboek		xx/x/o		€ 12,00
11.198	Ned. Antillen insteekboek		xx/x/o	hcw	€ 20,00
11.199	Nederland doos afgeweekt				€ 2,50
11.200	wereld doos onafgeweekt				€ 5,00
11.201	wereld doos afgeweekt				€ 15,00
11.202	Nederland insteekboek				€ 2,50

Uw schriftelijke koopopdracht naar Daan van Os
Goudplevier 29, 5221 GT Engelen
E-mailadres: veiling@hertogpost.nl